

דף סיכום בחינה

מזהה בחינה: 001000273391 מזהה סטודנט: 324806

שם קורס: ילדים במשפט

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	50.00	49.00
2.1	20.00	15.00
2.2	30.00	30.00

ציון בחינה סופי : 94.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

***** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "גיבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat *****

מבחן תשפ"ג 2023 – קורס ילדים במשפט

99-9102-01 | עו"ד ד"ר איריס עדניה נץ

סמסטר ב'

מועד א'

משך הבחינה: שעתיים

ללא חומר עזר מלבד הנספחים המצורפים לבחינה ומופיעים בלשונית נספחים

חומרי עזר מותרים (מצויים בנספחי הבחינה):

אמנת זכויות הילד, חוק הנוער (טיפול והשגחה), חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), חוק אומנה לילדים, סילבוס הקורס.

בהצלחה!

כאפטורופוסית לדין של ע' וי', העיקרון המנחה אותי בראש ובראשונה הוא **עקרון טובת הילד**, כך על פי סעיף 3 באמנת זכויות הילד.

ראשית, יש להתחשב בכך שע' וי' הם בעלי צרכים מיוחדים, מה שדורש מהאחראים עליהם - אם משפחת אומנה/משפחה מאמצת/הורים ביולוגיים/אפטורופוסים אחרים מקרב המשפחה, להבין את המורכבות שבגידולם והנכונות של האחראי עליהם למלא את צרכיהם. זוהי מחויבות גדולה ונדרשת הבנה זו ממי שאחראי עליהם.

שנית, ע' וי' הם אחים, כך שהאידיאל הוא שמירה על הקשר האחאי ביניהם כדי שימשיכו לגדול יחד, למרות פירוק התא המשפחתי שלהם והפרדה שלהם מהוריהם. נרצה שהם יגדלו יחד ולא ילקחו למסגרות נפרדות, כך שניתן עדיפות למסגרת היכולה להכיל את שניהם. בנוסף, בגלל גילם הצעיר והצרכים המיוחדים שלהם הם לא מאוד מפותחים שכלית לכן עקרון ההשתתפות על פי האמנה פחות תקף במקרה שלהם. אין להעדיף שלהם (אם היא קיימת) חשיבות רבה בהכרעת הדין, רוב המשקל הוא לפי **עקרון טובת הילד**. אולם, ננסה (אם מתאפשר) לשמוע את רצונת, גם על פי סממני התנהגות. יש לילדים זכות להשמע.

למרות זכותם הראשונית של ההורים לגדל את ילדיהם ולשמור על התא המשפחתי שלהם ללא התערבות המדינה, ניכר שאין להם מסוגלות הורית לגדל את ילדיהם. לכן, הקטינים הוכרו כקטינים נזקקים, כנראה לפי ס' 2(2) ו-6 לחוק הנוער (טיפול והשגחה). יש לקחת בחשבון שהאם פגועת נפש והאב מונמך קוגניטיבית, ושהערכת המסוגלות ההורית קבעה שיש להם חוסר בתפקוד, כלומר - אין להם את היכולת לתת לילדיהם את הכלים והזכויות הנדרשות - לא התפתחות והשרדות ראויה, לא קשר רגשי מספק ולא תמיכה וטיפול ייעודיים כילדים בעלי צרכים מיוחדים. לפי הערכת המסוגלות **אין צפי לשיפור או שינוי במצבם**. לכן, לפי ס' 9 באמנה יש להוציא אותם ממשמורת הוריהם לטובת הילדים. ועדת התכנון והטיפול המליצה על אימוץ, מה שתואם גם את גילם הצעיר - נרצה שע' וי' יאומצו יחדיו וכך יוכלו לשמור על הקשר האחאי שלהם, לבנות תא משפחתי חדש ולהטמע בקהילה חדשה. מוצו האפשרויות שהילדים יגדלו אצל הורי האם או הורי האב, שלא הסתדרו עם הגידול של הילדים. בנוסף, נראה שאין קרובי משפחה אחרים שמתאימים לאימוץ שני הילדים ביחד. בתור האפטורופוסית לדין **אתעקש על אימוץ על ידי משפחת האומנה** מכיוון שהיא מכירה את הילדים, משפרת את מצבם ורוצה לאמץ אותם, זהו הפתרון הכי טוב עבור הילדים. אין סיבה להשאיר את הילדים באומנה ולא באימוץ, מפני שאומנה זהו פתרון זמני, שלרוב בסופו הילדים חוזרים להורים, אך זהו אינו המקרה כאן. להורים הביולוגיים אין מסוגלות הורית, במיוחד שהילדים בעלי צרכים מיוחדים, ראו זאת כשמצאו את ע' במצב של הזנחה פיזית ושני האחים הוכרו כנזקקים. אין צפי לשיפור במצבם של ההורים ולכן **יש צורך בפתרון קבוע ולא זמני**.

אטען, בניגוד לבקשת ההורים, שמוצו כל דרכי הטיפול האפשריות בצל החוק. השיפור במצבה של האם (מעקב פסיכיאטרי, עבודה חדשה, מגורים בדירה משלהם) אינו ערובה לשיפור במצבו של האב, ואינו ערובה לכך שמצבה לא ידרדר בחזרה והילדים יזנחו. **שיפור זה אינו מספיק על מנת להחזיר את שני הילדים למשמורת של ההורים**, ואינו מוכיח שיש להם מסוגלות הורית, כאשר כל הבדיקות מורות אחרת. הוכחה לכך הן הפגישות במרכז הקשר, שנראה שמשפיעות לרעה על ע' וי' ולא מעידות על קשר עמוק של ההורים עם הילדים. למרות זאת, על מנת למצות את זכותם הראשונית של ההורים לקשר עם ילדיהם, ועל מנת להתחשב בשיפור במצבם, אמליץ שגם לאחר האימוץ ימשיכו הפגישות אחת לשבועיים במרכז הקשר.

לסיכום, לפי עקרון העל שהוא עקרון טובת הילד, העדיפות הוא אימוץ ע' וי' על ידי משפחת האומנה שלהם, תוך כדי שמירה על קשר עם הוריהם הביולוגיים אחת לשבועיים במרכז הקשר. כמובן שהילדים ילוו על ידי הרווחה, והפגישות במרכז הקשר מותנות ביחס הולם של ההורים הביולוגיים לילדים, ולא בדרדור מצבם של ע' וי'.

תשובה יפה ומפורטת!

49/50

ר' היא קטינה בת 15, אשר עקב פרסום תמונותיה האינטימיות נקלעה למצב אישי מורכב הכולל: דכאון, הסתגרות ובעיות אכילה (אשר לרוב מעידות על פגיעה מינית כלשהי). מצבה הרגשי של ר' תואם את המודל שאנו מכירים, בו בנות מפנות את הפגיעה שלהן כלפי פנים ולא כלפי חוץ.

לא נראה שר' היא קטינה נזקקת לפי אחד מהתנאים בס' 2 ; אלא שנדרש טיפול נפשי ייעודי במצבה. לכן, לפי ס' 11 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), רשאי עו"ס לחוק הנוער: לפנות בעניינה של ר' לפסיכיאטר המחוזי על מנת שישקול אם יש להביא את ר' לבדיקה פסיכיאטרית דחופה, או להביא את ר' לבית חולים לבדיקה ע"י פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער. ההורים משתפים פעולה עם הרווחה כך שנראה שאין צורך להוציא אותה מבית הוריה למעון נעול או אשפוז פסיכיאטרי מלא, למרות שאלו גם אפשרויות אך פחות מומלצות. מקומות אלו עלולים לחשוף את ר' לנערות במצב גרוע משלה וכך לגרום לה לאמץ דפוסי התנהגות פוגעניים נוספים שלא הכירה, כדוגמת: שימוש בסמים, פגיעה עצמית, בריחה מהמוסד, מפגשים מיניים לא נאותים ואף דרדור לזנות. הטיפול המומלץ בעניינה אשפוז יום ו/או טיפול בקהילה, כשהיא תמשיך להתגורר במקום הבטוח שלה- בית הוריה. כמובן, יש להתחשב בהמלצת הפסיכיאטר וגם בדעתה וברצונה של ר', מכיוון שהיא בוגרת יחסית (בת 15) ולפי האמנה יש לשמוע אותה ולתת לה להשתתף בקביעת ההחלטות לגביה.

יתר על כן, יש לקחת בחשבון שהמקור למצבה הרגשי המורכב הוא פגיעה מינית שהתרחשה באינטרנט- פרסום תמונותיה האינטימיות. האינטרס הראשון של נפגעות הוא הכרה בפגיעה שלהן על ידי הפוגע, לקיחת אשמה וקבלת התנצלות. מאחר ונראה שזוהי העבירה הראשונה של ד', והיא עבירת סייבר שנעברה ללא כוונה פלילית, יש מקום ללא קשר להליך הפלילי בעניינו, לקד"מ. הליך מאחה של גישור והתוודעות, אם ר' תסכים לו וד' ימצא מתאים לכך, יכול לשפר את מצבה הנפשי ולתת תוקף לפגיעה שלה. כנראה שד' נמצא במעגל קרוב של ר', אולי מתגוררים בקרבת מקום או לומדים ביחד, והליך מאחה בתמיכת משפחתה יכול לאחות את הקשר ביניהם ולהקל על מצבה הנפשי של ר'. לכן, הליך מאחה נראה כדרך טיפול משלימה ומומלצת לטיפול פסיכולוגי ו/או פסיכיאטרי של ר', על מנת לעכל את הפגיעה שעברה.

כסנגורית של ד', עליו לוודא שהוא מקבל את כל זכויותיו על פי חוק הנוער (שפיטה, ענישה, ודרכי טיפול).

יש לוודא שד' נחקר על פי החוק (לפי פרק ג' בחוק) לפי היותו קטין- לא נחקר בשעות הלילה, אלא רק בין השעות 7:00-22:00. יש לבדוק כי החוקרים לא אזקו את ד' ללא צורך ממשי כשהביאו אותו לחקירה. כסנגורית עליו לוודא שהשוטרים הודיעו להוריו על כך שהוא נמצא בחקירה, אלא אם ד' התנגד לכך בהסבר סביר. אם לא הצליחו השוטרים ליצור קשר עם הוריו לאחר מאמץ סביר, יש ליצור קשר עם מבוגר אחראי אחר על ד'. השוטרים עברו על החוק בכך שלא ציינו בפני ד' את זכויותיו טרם החקירה- עליו לדעת שזכותו להיוועץ עם עו"ד ושהוריו יהיו נוכחים בזמן החקירה. במקרה של ד' זה חשוב במיוחד מאחר והוא קטין, לא רגיל לחקירות, כנראה בהלם ונתון למניפולציות חקירה. החקירה נעשתה באופן לא חוקי כך שאערער על ההודאה של ד' במיוחד לו- הוא רצה לרצות את השוטרים. בנוסף, יש לבדוק שבמקרה של מעצר, שהוא מבחינת מוצא אחרון, הוא מובא לפני שופט לא יאחר מ-24 שעות, עם הארכה מקסימום של 24 שעות נוספות. יש לוודא שלאחר הגשת כתב האישום הוא לא עצור מעל ל-15 יום ללא הארכה חוקית של המעצר.

בנוסף, כסנגורית של ד' אדאג שקצין מבחן יגיש תזכיר בעניינו שיעיד על כך שהוא לא מסוכן ושאינו צורך בהרשעה ומאסר, ושמומלץ הליך חלופי בתנאי שד' עומד בתנאי הסף. נראה שזוהי העבירה הראשונה של ד', שהיא עבירת מין במרחב הסייבר, שלפי טענתו נעשה ללא כוונה פלילית אלא בפזיזות. לכן, אדרוש הליך חלופי במקום הרשעה ומאסר, על מנת לטפל בבעיה מהשורש, למנוע רצידיביזם, ולא לתת לד' לשבת במאסר ולסגל דפוסי פעולה עברייניים. בנוסף, הוא קרוב לגיל גיוס ומאסר והרשעה עלולים למנוע ממנו להתגייס לצבא. לכן, אדחוף להליך מאחה, כמובן בתנאי שד' עומד בתנאים ושר' מעוניינת בכך. טיפול נוסף אם אפשרי הוא בית משפט טיפולי, כך שד' אכן יבין את המשמעות של מעשיו, ייקח עליהם אחריות ויכיר בפגיעה שלו בנפגעת וגם יתנצל בפניה. יש לשים דגש במקרה של ד' על שיקום, מאחר שהוא קטין ללא עבר פלילי נוסף. המטרה היא לא "להתנקם" בו, אלא גם לפי החוק, **הדגש הוא הליך שיקומי**. מאסר הוא מוצא אחרון שלא מתאים למקרה דנן שנעשה ללא כוונה פלילית. לאחר סיום ההליך החלופי, המשטרה תקבל חוות דעת על ד' בתקווה שיחליטו להתחרט על הגשת כתב האישום ושיעבור הליך שיקומי מלא.